

Till Saco
Box 2206
103 15 Stockholm
Tiina.kangasniemi@saco.se

Remissvar: Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden

Sveriges Tandläkarförbund har fått möjlighet att besvara remissen Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden. Utredningen fokuserar på hur lärosätena i framtiden ska vara än mer attraktiva arbetsgivare där studenter, lärare och forskare utgör den viktigaste resursen för verksamhetens kvalitet och utveckling.

Övergripande synpunkter

Sveriges Tandläkarförbund anser att det är viktigt att det finns tydliga karriärvägar för forskare. I dagsläget finns det alltför få forskartjänster för disputerade forskare i Sverige och medel bör därför tillföras fakulteterna för att fler sådana tjänster ska kunna inrättas.

Att ekonomin är god är avgörande för att förslagen i utredningen ska få genomslag. Sveriges Tandläkarförbund anser att vissa forskningsmedel inte bör konkurrensutsättas utan att varje avgränsat akademiskt område måste tilldelas en egen basresurs för forskning för att kunna upprätthålla en infrastruktur. Sveriges Tandläkarförbund menar att detta bör säkerställas genom forskningsanslagen till de odontologiska fakulteterna/institutionerna.

Tryggare villkor för doktorander

Utredningen föreslår att stipendier, med vissa undantag, på sikt ska avskaffas som finansiering i forskarutbildningen. Tills så sker ska ett lägsta stipendiebelopp införas som motsvarar anställda doktoranders löner. Doktorander med stipendier ska anställas senast när det återstår tre års utbildning. Sveriges Tandläkarförbund anser att det är bra att förhållandena för denna grupp stärks och ser gärna att situationen för de forskarstuderande granskas kontinuerligt.

Det finns dock inom det odontologiska fältet en grupp forskare som kommer till Sverige på uppdragsutbildningar som är helt finansierade från hemlandet. Det framgår inte i utredningen hur det är tänkt att den gruppen ska hanteras. Sveriges Tandläkarförbund menar att dessa forskare tillför mycket till den odontologiska forskningen samtidigt som det är en viktig inkomstkälla för fakulteterna. Vi anser därför att dessa uppdragsutbildningar bör finnas kvar.

En förändrad meriteringsanställning för en attraktiv forskarkarriär

Utredningen föreslår att det ska införas en tidsbegränsad meriteringsanställning som biträdande lektor med rätt till prövning för tillsvidareanställning. I meriteringsanställningen ska såväl pedagogisk- som vetenskaplig meritering ingå för att kraven som ställs för en lektorsanställning ska uppfyllas.

Sveriges Tandläkarförbund är positiva till tanken med en meriteringstjänst som är konstruerad för att leda till en lektorstjänst. Dock har vi svårt att se några övertygande argument i utredningen till varför tjänsten som biträdande lektor ska vara en visstidsanställning och inte en tillsvidareanställning. Genom att göra tjänsten till en tillsvidareanställning blir en forskarkarriär ett mer attraktivt alternativ och ökar tryggheten för de anställda. Det är bra att det sker en lämplighetsprövning, men vi kan inte se varför den inte kan ske inom ramen för en tillsvidareanställning. Med nya regleringar kommer också konsekvenser och Sveriges Tandläkarförbund skulle därför önska en ännu grundligare genomlysning av konsekvenserna.

Det är ett bra mål att antalet biträdande lektorer ska öka med 50 procent under 2017-2022 men Sveriges Tandläkarförbund menar att det är avgörande att det finns tillräckligt med pengar för att finansiera tjänsterna för att detta ska bli verklighet. Om det saknas pengar kommer inte lärosätena kunna behålla värdefull personal och det kommer på sikt leda till väsentligt mycket mindre forskning och forskning av sämre kvalitet. För små ämnesområden som odontologi kan konsekvenserna bli stora. Sveriges Tandläkarförbund menar därför att förslaget inte ska genomföras om det inte är fullt finansierat.

Vidare uppskattar Sveriges Tandläkarförbund utredningens förslag om att jämställdheten bland nya biträdande lektorer ska följas upp årligen. Ambitionen bör vara att könsfördelningen ska spegla rekryteringsunderlaget. Trots att lika många kvinnor som män antas till forskarutbildning och går vidare till disputation tenderar kvinnor oftare än män att avstå från meritering till docentur och professur. Sveriges Tandläkarförbund ser det som mycket angeläget att också en strategi för att kvinnor ska fortsätta att meritera sig ända till professorsnivå tas fram.

Ökad mobilitet

Sveriges Tandläkarförbund ser positivt på att mobilitet ska vara meriterande vid alla forskar- och läraranställningar, och i synnerhet i fråga om biträdande lektor, och att utlysningarna ska vara öppna och transparenta.

Sveriges Tandläkarförbund ser dock en risk i att begränsa möjligheten till att påbörja en tjänst som biträdande lektor till senast fem år efter

disputationen. När det gäller forskare och lärare inom odontologi är det positivt om de disputerade har skaffat sig klinisk erfarenhet efter sin disputation som de sedan kan ta med sig tillbaka in i den akademiska världen. Att sätta upp en femårsregel riskerar därför att hämma mobiliteten mellan näringsliv och akademi.

Utöver detta kan det bli svårt att öka internationaliseringen av högre utbildning och forskning om tiden mellan disputation och tillträde till tjänst som biträdande lektor begränsas. För att rekrytera unga forskare från den internationella marknaden är fem år för kort.

Även förslaget om att den biträdande lektorstjänsten föreslås vara en visstidsanställning hämmar mobiliteten – vi menar att det är få som vill byta en tillsvidare tjänst i näringslivet mot en visstidsanställning i inom högskolan.

Sveriges Tandläkarförbund är sammanfattningsvis tveksamma till att förslagen är tillräckliga för att mobiliteten ska öka avsevärt.

Med vänlig hälsning
Sveriges Tandläkarförbund

Hans Göransson
ordförande